

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen/Fødevarepolitisk kontor/2.1

Den 16. juni 2008

FVM 545

Notat til Folketingets Europaudvalg

Kommissionen har fremlagt udkast til direktiv om ændring af Rådets direktiv 90/496/EØF af 24. september 1990 om næringsdeklaration af levnedsmidler (næringsdeklarationsdirektivet).

Forslaget behandles i en forskriftskomiteprocedure i Den Stående Komité for Fødevarsikkerhed og Dyresundhed. Forslaget er sat til afstemning på dagsorden for mødet den 23. juni 2008.

Harmoniseringen af definitionen for kostfiber er højt prioriteret for at kunne håndhæve de gældende harmoniserede regler vedrørende anprisninger af kostfiberindhold i fødevarer.

Regeringen forholder sig generelt positivt til en vedtagelse af forslaget, i det man under forhandlingerne om den endelige udformning vil arbejde for, at der indføres referencer til fælles analysemetode(r) for kostfibre, og at der, indtil der foreligger fælles metoder, ikke etableres hindringer for at fastlægge metoder nationalt, samt at referenceværdien for vitamin A reduceres til 700 µg.

Forslaget berører ikke beskyttelsesniveauet i Danmark.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen/Fødevarepolitisk kontor/2.1

Den 16. juni 2008

FVM 545

**GRUNNOTAT TIL EU-UDVALGET OG REGERINGENS UDENRIGSPOLITISKE UD-
VALG**

om forslag til Kommissionens direktiv om ændring af Rådets direktiv 90/496/EØF om næringsdeklaration af levnedsmidler for så vidt angår anbefalet daglig tilførsel, energi-omregningsfaktorer og definitioner (Komité-sag)

KOM nr. foreligger ikke

Resumé

Forslaget vedrører en tilpasning og opdatering af næringsdeklarationsdirektivet på følgende områder: definition af kostfiber, omregningsfaktorer for beregning af energi og opdatering af listen over vitaminer og mineraler, som kan deklarerer, og de hertil knyttede referenceværdier.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Baggrund

Kommissionen har fremsendt udkast til Kommissionens direktiv om ændring af Rådets direktiv 90/496/EØF af 24. september 1990 om næringsdeklaration af levnedsmidler (næringsdeklarationsdirektivet).

Forslaget er sat til afstemning på dagsorden for mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 23. juni 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 1, stk. 4 a) og j) samt artikel 5, stk. 2 i næringsdeklarationsdirektivet.

Forslaget behandles i en forskriftskomitéprocedure i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen direktivet. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale

sig mod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede direktivet.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Forslaget vedrører tekniske ændringer af næringsdeklarationsdirektivet på følgende områder: definition af kostfiber, omregningsfaktorer for beregning af energi og opdatering af listen over vitaminer og mineraler, som kan deklareres, og de hertil knyttede referenceværdier.

Formålet med forslaget er hovedsagelig at bringe næringsdeklarationsreglerne i overensstemmelse med nyere videnskabelig og teknologisk udvikling og nyere EU lovgivning om tilsætning af vitaminer og mineraler (forordning 1925/2006/EF), ernærings- og sundhedsanprisninger (forordning 1924/2006/EF) og kosttilskud (forordning 2002/46/EF).

Definition af kostfiber

Forslaget er baseret på en definition, som er under drøftelse i Codex Alimentarius, og som understøttes af en udtalelse fra EFSA.

Definitionen omfatter alle polysaccharider (komplekse kulhydrater), som ikke fordøjes eller optages i menneskets tyndtarm (dvs. en fysiologisk definition). Kostfibre isoleret fra naturlige råvarer samt syntetisk fremstillet kostfiber kan kun falde ind under definitionen, hvis der er videnskabelig dokumentation for en gavnlig fysiologisk effekt.

Kommissionen har ikke foreslået fastsættelse af analysemetoder til at måle indhold af kostfiber i fødevarer, således som foreskrevet i hjemmelsbestemmelsen i næringsdeklarationsdirektivet.

Omregningsfaktorer for beregning af energi

Kommissionen foreslår at tilpasse listen over omregningsfaktorer til brug for deklarering af energi ved at tilføje to nye omregningsfaktorer for henholdsvis kostfiber generelt og for tilsætningsstoffet erythritol. Baggrunden er den nyere viden om, at indtag af kostfiber bidrager med energi, hvilket man tidligere ikke har antaget.

Vitaminer og mineraler, som kan deklarerer, og den anbefalede daglige tilførsel (referenceværdier)

Listen over vitaminer og mineraler bliver udvidet for at bringe den i overensstemmelse med berigelsesforordningen og kosttilskudsdirektivet. Samtidig foreslår Kommissionen opdaterede referenceværdier, som med enkelte undtagelser bygger på en udtalelse fra EFSA fra 2003. I forhold til de gældende regler medfører forslaget højere referenceværdier for vitamin E, vitamin C, vitamin B12 og magnesium, og lavere værdier for thiamin, riboflavin, niacin, vitamin B6, biotin, zink og fosfor.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Gældende dansk ret

Næringsdeklarationsdirektivet er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 198 af 20. marts 1992 om næringsdeklaration m.v. af færdigpakkelede levnedsmidler, med senere ændringer. De foreslåede ændringer til reglerne skal være implementeret i dansk ret senest 12 måneder efter direktivets offentliggørelse. Der vil gælde en overgangsperiode på 4 år efter vedtagelsen.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) vurderer, at forslaget indeholder omstillingsomkostninger for erhvervslivet. Forslaget vil ændre en del af indholdet for fødevaremærkning. Selve mærkningskravet er uændret, men de berørte virksomheder skal ændre teksten i mærkningen, hvorfor de vil blive påført en omkostning som konsekvens af forslaget. Omkostningens omfang vurderes at være beskedent, idet denne for mange virksomheder, vil kunne falde sammen med andre ændringer af indpakningens udseende i løbet af den 4-årige overgangsperiode. Forslaget vurderes således heller ikke at medføre samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Forslaget har den 17. april 2008 været sendt i høring i en bred kreds af organisationer og myndigheder. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Mejeriforeningen mener, at kostfibre udelukkende bør defineres ud fra en fysiologisk effekt, og ikke på baggrund af den kemiske betegnelse. Foreningen er tilfreds med den foreslåede referenceværdi for calcium, og at listen af vitaminer og mineraler udvides, men ser gerne, at niveauet for "en betydelig mængde" (15 % af ADT), sænkes.

Fødevarerindustrien (FI) er generelt tilfreds med forslaget, men ville gerne have haft tilføjet en omregningsfaktor for polydextrose, for at få en mere korrekt information om energiværdien for denne ingrediens. Derudover foreslår FI, at betegnelsen folat skal ændres til folsyre, men således at den foreslåede referenceværdi bibeholdes, hvilket i realiteten betyder en fordobling af referenceværdien for folat.

Forbrugerrådet finder det afgørende, at ændringerne er i overensstemmelse med de danske kostråd og de Nordiske Næringsstofanbefalinger. I den forbindelse er rådet kritisk over for nye typer af ”kostfibre”, hvor effekterne kun er undersøgt i begrænset omfang. Rådet er ligeledes bekymret over den foreslåede energi-omregningsfaktor for erythritol (0 kJ/g), idet energibidraget fra erythritol ikke helt er nul. Forbrugerrådet mener principielt, at der ikke skal være for mange kategorier af stoffer ved beregning af energi, og at en individuel omregningsfaktor for erythritol vil kunne medføre fremtidige krav om individuelle omregningsfaktorer for mange andre stoffer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at det er vigtigt at sikre en opdatering af næringsdeklarationsreglerne for de omhandlede elementer, således at reglerne for deklaration harmonerer med gældende regler for kosttilskud, tilsætning af vitaminer og mineraler samt anprisninger af fødevarer. Ændringerne skal bygge på et solidt videnskabeligt grundlag, og således være til gavn for forbrugeren. Regeringen finder endeligt, at reglerne ikke unødigt skal bebyrde virksomhederne, der skal ændre mærkningen af deres produkter.

Det skal i øvrigt bemærkes, at der ikke er hjemmel til i komitéprocedure at ændre niveauet for, hvornår noget udgør en betydelig mængde i produktet (15 % af ADT/pr 100 g), som foreslået af enkelte høringssparter. Dette kan eventuelt søges ændret i forbindelse med det fremsatte forslag til forordning om fødevarerinformation til forbrugere.

Det er regeringens holdning, at omregningsfaktorer skal være meget generelle og gennemsnitlige for de kategorier af stoffer, som de omfatter. Der er således principiel forståelse for Forbrugerrådets bekymring for den muligvis præcedensdannende effekt af vedtagelsen af en separat værdi for stoffet erythritol. I det foreliggende tilfælde er der dog tale om en meget væsentlig forskel i energibidraget fra erythritol, sammenlignet med de andre polyoler (sukkeralkoholer). På den baggrund støtter regeringen Kommissionens forslag.

Vedrørende omregningsfaktorer, som er nævnt af Forbrugerrådet, støtter regeringen, at der tilføjes en omregningsfaktor for kostfiber i overensstemmelse med de videnskabelige vurderinger, og noterer, at den foreslåede værdi også er i overensstemmelse med de Nordiske Næringsstofanbefalinger fra 2004.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været drøftet i Kommissionens ekspertgruppe, hvor der generelt er enighed om, at en ændring af næringsdeklarationsreglerne for de pågældende områder bør have høj prioritet. Danmark har dog ikke kendskab til den endelige politiske holdning i andre medlemsstater.

Tidligere forelæggelse for Folketinget Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.